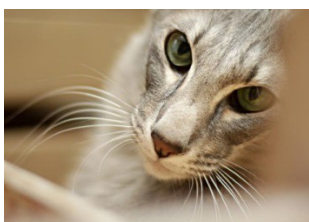

Hvordan kjøpe en siameser, orientaler, balineser eller orientalsk langhårskatt?

Bilde 4: En utrolig vakker blåspottet orientalsk langhårgutt, Ch S*Rufu's Stålhenrik ⁱ

Vurderer du en orientalsk katt? Så spennende! En siameser, orientaler, balineser eller orientalsk langhår, kommer til å gi deg umåtelig glede i form av aktivitet og lek, hengivenhet, kos og nærhet, nysgjerrighet, lange «samtaler» og et utall «hjelpende poter». Disse kattene har sterke personligheter og er sterke livsledsagere.

Siden de orientalske kattene er sosiale vesener og stortrives i familier der det skjer mye, vil vi - om du er enslig eller lever et rolig familieliv, anbefale din nye pus en annen kattevenn. De orientalske kattene trives best sammen med andre orientalske katter, men det kan også gå bra med en katt fra en annen (aktiv) rase eller en huskatt. ⁱⁱ

Nyttig å vite om rasekattkjøp generelt og orientalske katter spesielt

Før du «spinner i vei» i høyt tempo for å finne ny orientalsk pus, er det et par forhold du bør tenke på - i tillegg til at katten skal passe din livssituasjon og dine preferanser (kosekatt, utstillingskatt eller avlskatt?, voksen eller kattunge?, kjønn?, farge og mønster? osv.).

Registrert oppdretter

En seriøs rasekatt oppdretter bør være tilsluttet et katteforbund. I Norge har vi tre aktuelle katteforbund: Fifé, WCF ⁱⁱⁱ og TICA ^{iv}. Fifé (med de nasjonale organisasjonene Norske Rasekatters Riksforbund (NRR) ^v og SVERAK ^{vi}) er størst i Norge og Sverige, og det forbundet som avholder flest katteutstillinger. Oppdrettere som er medlem av et katteforbund forplikter seg til å følge forbundets lover og regler; og via forbundet får de oppdretternavn, som er en betingelse for å få stamtavle på kattunger senere.

Helse

- siameser - orientaler - balineser - orientalsk langhår -

Ingen oppdretter kan garantere at en katt alltid vil være frisk. For å forsikre deg om at du får en frisk katt, krever NRRs

regelverk at enhver katt skal overleveres ny eier sammen med en helseattest som ikke er eldre enn tre uker, og vaksinasjonsattest, utstedt fra veterinær. ^{vii} NRRs standard vaksinasjonsprogram dekker kattepest (feline panleucopenia) og kattforkjølelse (feline calici virus og feline herpes virus), og ingen kattunger kan rettmessig flytte til nye eiere før de er 12 uker og vaksinert to ganger. ^{viii}

Orientaliske katter er utsatt for en sykdom som heter PRA (Progressiv Retinal Atrofi) og som kan gjøre dem blinde. Sykdommen skyldes et recessivt gen som oppdrettere kan dokumentere ved hjelp av DNA-analyser. I Sverige er det forbudt å parre to PRA-bærere, mens det ikke finnes tilsvarende regler i Norge. Det kan relevant for deg å snakke med aktuelle oppdrettere om PRA-status når du vurderer ny katt. ^{ix} Det finnes også andre sykdommer som rammer orientalske katter, og noen linjer kan være mer utsatte enn andre. Snakk med oppdretterne om deres katter har kjente, arvelige belastninger, helsehistorikk osv. En seriøs oppdretter vil svare ærlig på denne typen spørsmål. ^x

Kjøpekontrakt

I NRR forplikter oppdretterne seg på å utstede kjøpekontrakter når de selger sine katter. Kjøpekontrakten skal undertegnes av begge parter. Foreligger det ikke en slik kontrakt, forblir katten (i NRR-sammenheng) oppdretters eiendom. En signert kjøpekontrakt er derfor et viktig dokument for deg som kjøper. ^{xi}

Hvordan går jeg frem?

At en oppdretter er medlem i et katteforbund er ingen garanti for at han/hun er en bra oppdretter. Og siden interessegrupperinger, katteklubber osv. ikke kan promotere enkeltmedlemmer fremfor andre, vil du trolig ikke få «direkte» hjelp, utover formidlingshjelp, fra slike organisasjoner. ^{xii} Så hva gjør du nå?

- siameser - orientaler - balineser - orientalsk langhår -

Bruk nettverk, informasjon fra katteklubber og interessegrupper, og internett

Om du kjenner oppdrettere i området der du leter etter ny pus, kan det være naturlig å starte med å henvende seg til dem for råd og hjelp. Ellers har lokale katteklubber gjerne oversikt over «sine» oppdrettere innenfor ulike raser og de annonserer

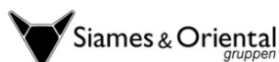
<https://siameslinjen.se/>

Facebook: Siameslinjen

<http://siorbaja.no/>

Facebook: Siorbaja

<http://www.sogrupp.se/>

Facebook: SO-grupp - Siames- och Orientalgruppen

gjerne kattunger. Det kan også være lurt å titte innom den norske interesseforeningen for orientalske katter, SiOrBaJa. Her er mange av de norske oppdretterne medlemmer. Om du er motivert for å titte utenfor Norges grenser, kan det være relevant å lete fram svenske oppdrettere via Siames- og Orientalgruppen eller Siameslinjen.

Tilsvarende interessegrupper finnes i mange land, så du får lete deg fram i forhold til hvor langt du er villig til å søke ut, hvilke språk du kan kommunisere på osv.

Når du mener du har funnet fram til noen aktuelle navn via bekjente, katteklubber og/eller interesseforeninger, kan det være interessant å ta en titt på oppdretternes hjemmesider eller lete dem opp på Facebook. Her vil du finne mye informasjon, og du kan danne deg et bilde av hvem som har siamesere, orientalere, balinesere og orientalsk langhår, er aktive, har hyppige kull, fokuserer på utstilling, oppdretternes kattehold osv.

- siameser - oriental - balineser - orientalsk langhår -

Ta direkte kontakt med interessante opprettere

Ditt innledende studie- og research arbeid er nå tilbakelagt, og du kan ta direktekontakt med de oppdretterne du har blinket deg ut. Du kan benytte email eller telefon. Dette er en veldig spennende fase. Forsøk likevel å bruke både hodet og hjertet i fortsettelsen. Du vil jo gjerne ende opp med en god og frisk pus som kan leve med deg lenge.

Når du kommuniserer med oppdretterne kan du forsøke å lære mest mulig om dem:

- Er de kunnskapsrike? Har de mye erfaring? Har de god teoretisk kunnskap? Deltar de i nettverk med andre opp-drettere?
- *Virker de interessert i å hjelpe deg med å finne riktig katt* eller har de fokus rettet mot å selge egne katter? En oppdretter som er interessert i å hjelpe deg med å finne riktig katt nå er kanskje også mer interessert i å hjelpe deg senere om det skulle skje noe.

Bilde 1: Sånn fortjener en liten «prins» å ha det. Brunmasket siameser, Golden Dragon Sol Gebo^{xiii}

- siameser - orientaler - balineser - orientalsk langhår -

- *Stiller de spørsmål til deg for å forsikre seg om at katten får et godt hjem hos deg?* Oppdrettere som er oppriktig opptatt av kattene sine er gjerne åpne, men spørrende i forhold til hvordan kattene vil få det i sine nye hjem.
- Er det oppdrettere andre oppdrettere advarer deg mot?^{xiv}

Dra på hjemmebesøk

Om du finner en eller flere oppdrettere som du synes virker kunnskapsrike og passende, er neste steg å besøke dem (om det lar seg gjøre med tanke på reisevei). «Kjenn» på førsteinntrykket når du kommer inn i oppdretterens hjem:^{xv}

- Virker ting bra? Fokuser på kattenes omgivelser og ikke vær redd for å spørre oppdretteren spørsmål mens du er der.
- Hvordan oppfører kattene seg? Kommer de frem og hilser eller springer de og gjemmer seg? Virker de redde eller aggressive, eller er de nysgjerrige og harmoniske? Ser de friske og pigge ut?
- Hvordan ser katterammaen ut? Om

hun har et normalt kull, inntil 3-4 kattunger, skal hun ikke være mager.

- Hvor stor del av boligen har kattene adgang til? Oppfører de seg som de er vant med å være i alle rommene eller virker det som «de er på besøk» (undersøker omgivelsene, studerer ting osv.)?^{xvi}
- Er det klorestativer rundt omkring? Ser du områder med kattesenger der kattene kan trekke seg tilbake? Er det katteleker rundt omkring?
- Lukter det («gammel») katt i boligen? Er det tilstrekkelig med kattedoer der? Er det rent og innbydende rundt mat- og vannskåler?

Om «magefølelsen» forteller deg at katten du besøker ikke har det bra, *ikke kjøp katten fordi du synes synd på den*. Du redder kanskje en pus der og da, men samtidig «hjelper» du oppdretteren med å ta nye kull og selge nye katter. I det lange løp gir det mindre dyrevelferd. Det er bedre å stoppe her og håpe på at oppdretteren blir sittende igjen med kattene sine og ikke motiveres til å ta nye kull.^{xvii}

Bilde 2: Riktige kosekatter?

IC Honey Orange Sunorick (til venstre), en rødspottet orientalerjente, og IC S*Limericks Revolution (til høyre), en blå orientalerjente^{xviii}

- siameser - orientaler - balineser - orientalsk langhår -

Bilde 3: Flotte utstillingskatter. WW15, 14, SW14 LoveOriental Pixie Dust JW (øverst), en sortspottet orientalerjente, og WW14, SW14, NW13, IC Coco Chanel's Miss Ugly JW (nederst), en lillatabby siameserjente med hvitt ^{xix}

Velge katt

Kosekatt eller utstillingskatt

Vårt klare råd når du skal velge din nye kosekatt eller utstillingskatt, er å kjøpe fra en oppdretter med sunne, friske, trygge og glade katter, en oppdretter du får god kontakt med, og en oppdretter som virker interessert i at du og din katt skal få et bra liv sammen. ^{xx}

Om du skal kjøpe en utstillingskatt må du i tillegg ta hensyn til kattens kvaliteter og potensiale i forhold til rasens idealstandard ^{xxi} og til eventuelle diskvalifiserende utstillingsfeil. ^{xxii} Det kan også være relevant å studere stamtavlen mer inngående for å vurdere forfedrenes utstillingskarriærer.

Avlskatt

Siden avlsdyr er fremtiden for deg som oppdretter, er det avgjørende at du velger gode avlskatter. Men hvor og hvordan finner du gode avlskatter, og hva er gode avlskatter? I all enkelhet innebærer det å lete etter gode avlskatter - nøyaktig det samme som å lete etter gode kosekatter eller gode utstillingskatter: Du skal først og først og fremst lete etter en god oppdretter. Derneft bør du ha fokus på helse i linjene, mulige arvelige defekter, livslengde på kattene i stamtavlen, om jentene (i stamtavlen) har født naturlig, gemytt i linjene osv. Kanskje ønsker du også å fokusere på mer genetiske forhold, så som fargeutfall, mulighet for å avle langhårskatter osv. ^{xxiii}

Om ambisjonene dine er å avle typede katter, katter som kan vinne på utstilling, vil det også her være relevant å vurdere kattens eget utstillingspotensiale, samt lete etter en katt hvis forfedre har sterke utstillingsresultater.

Nå skulle du ha «verktøykassen» du behøver for å finne den riktige orientalske katten for deg. Vi ønsker deg lykke til på ferden, og husk, vi har med levende vesener og gjøre så uforutsette ting kan alltid skje. Ikke la det ta motet fra deg. Hold fokuset på drømmepusen din. Ønsker du litt støtte i prosessen eller hjelp med på veien, er det bare å ta kontakt. Det vil være en glede og få være med på eventyret ditt.

toverasmussen@gmail.com

- siameser - orientaler - balineser - orientalsk langhår -

- siameser - orientaler - balineser - orientalsk langhår -

i Kilde: https://www.facebook.com/lillemor.forsstrom/media_set?set=a.409220029119313.84693.100000939599337&type=3, etter avtale med Lillemor Forsstrøm 20.05.2017

ii Kilder: So-gruppens hjemmeside, <http://www.sogrupp.se/att-kopa-katt/>, og Siorbajas hjemmeside, <http://siorbaja.no/raser.html>, 20.05.2017

iii Se <http://www.wcfnordic.se/foereningar.html>

iv Se <http://tica.org/>

v Se <https://www.nrr.no/>

vi Se <http://www.sverak.se/>

vii Kilde: FIFe's oppdretts- og registreringsreglement med NRRs tillegg (OR), avsnitt 2.3.1, datert 01.01.2017

viii Kilde: FIFe's oppdretts- og registreringsreglement med NRRs tillegg (OR), avsnitt 2.3.3, datert 01.01.2017

ix Du kan lese mer om PRA her: <http://www.sverak.se/kattens-halsa/halsoprogram/pr/>

x Kilde: So-gruppens hjemmeside, <http://www.sogrupp.se/att-kopa-katt/>, 20.05.2017

xi Kilde: FIFe's oppdretts- og registreringsreglement med NRRs tillegg (OR), avsnitt 2.3.1, datert 01.01.2017

xii Kilde: PawAcademy, Grundkurs 1-53, katt, 2 Skaffa katt, http://education.pawpeds.com/main/newscorm/lp_controller.php?action=view&lp_id=1&cidReq=G153

xiii Kilde: https://www.facebook.com/caroline.stoa/media_set?set=a.10207020120843151.1283749607&type=3, etter avtale med Caroline Stoa 20.05.2017

xiv Kilde: PawAcademy, Grundkurs 1-53, katt, 2 Skaffa katt, http://education.pawpeds.com/main/newscorm/lp_controller.php?action=view&lp_id=1&cidReq=G153

xv Tenk på at du kan bringe med deg smitte (virus, bakterier osv.) fra ett oppdrett til det neste om du besøker flere på en dag. Ha derfor respekt for katteoppdretterne og forsøk å ta kun ett hjemmebesøk per dag. (Kilde: PawAcademy, Grundkurs 1-53, katt, 2 Skaffa katt, http://education.pawpeds.com/main/newscorm/lp_controller.php?action=view&lp_id=1&cidReq=G153)

XVI Om kattene befinner seg i adskilte oppholdsrom, sier NRRs oppdretts- og registrerings-reglement, datert 01.01.2017, at enhver katt har krav på minimum 6 m² gulvplass og en takhøyde på minst 1,80 m. Området der katten oppholder seg, skal ha mer enn ett høydenivå og inkludere en soveplass eller en fredelig plett der katten kan trekke seg tilbake

xvii Om du besøker en oppdretter der du virkelig føler at situasjonen ikke er som den skal være, kan det være lurt å kontakte en lokal katteklubb eller Mattilsynet. Mattilsynet tar imot klager anonymt så du behøver ikke bekymre deg for eventuelle etterspill eller for å skulle argumentere for din vurdering, om du ikke er klar for det

xviii Kilde: Tove Rasmussens eget bilde av egne katter

xix Kilde: <https://www.facebook.com/caroline.stoa?fref=ts>, etter avtale med Caroline Stoa 20.05.2017

xx Kilde: PawAcademy, Grundkurs 1-53, katt, 2 Skaffa katt, http://education.pawpeds.com/main/newscorm/lp_controller.php?action=view&lp_id=1&cidReq=G153

xxi Konferer http://fifeweb.org/wp/breeds/breeds_prf_stn.php

xxii Jamfør NRRs utstillingsreglement, TABELL - Diskvalifiserende og generelle feil, <https://www.nrr.no/lover-og-regler>

xxiii Kilde: https://pawpeds.com/pawacademy/beginnerscorner/breedingalitter/breedinganimals_no.html